

Koalicija S.O.S. za Jadran uputila je komentare na Stratešku studiju za Program istraživanja i proizvodnje ugljikovodika u podmorju Crne Gore (u daljnjem tekstu: Strateška studija) i Nacrt programa istraživanja i proizvodnje ugljikovodika u podmorju Crne Gore (u daljnjem tekstu: Nacrt Programa).

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske pokrenulo je prekogranični postupak javne rasprave o Strateškoj studiji i Nacrtu Programa 25. siječnja 2016., a koje je završilo 23. veljače.

Načelne primjedbe na predloženi nacrt

Plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika svojom veličinom i mogućim utjecajima zahtijeva iznimno detaljnu analizu utjecaja i posljedica pozitivnih i negativnih kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih, kumulativnih, sinergijskih, stalnih ili povremenih na okoliš uključujući biološku raznolikost, zaštićena područja, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet, tlo, vodu, zrak, klimu, materijalnu imovinu, kulturno povijesnu baštinu kao i na druge nacionalne strategije i programe. Odnosno kako promicati održivo gospodarenje Jadranskim morem, obalom i otocima i očuvanje morskih ekosustava smanjivanjem unosa otpadnih tvari i stranih mikroorganizama i patogena u more iz svih izvora onečišćenja, potporom lokalnim zajednicama, osobito otočnima, ali s ograničavanjem utjecaja gospodarskih djelatnosti, na okoliš.

Strateška studija za Program istraživanja i proizvodnje ugljikovodika u podmorju Crne Gore jednostavno ne odgovara tom zadatku. Neprihvatljivo da se Strateška procjena utjecaja na okoliš donosi naknadno tj. nakon što je Vlada Crne Gore podijelila more na operativne blokove, bez stručno utemeljene metode utvrdila granicu istraživanja na udaljenosti od samo tri kilometra od obale, provela natječaj, te donijela odluku o izboru najboljeg ponuđača. Strateška studija bi trebala pružiti detaljne podatke o stanju bioraznolikosti podmorja, trendovima u području gospodarskih grana na koje istraživanje nafte i plina ostvaruje najveći utjecaj, te ponuditi realne alternative i procjene na osnovi utjecaja Nacrta Programa na okoliš. Tim činom je unaprijed odlučena ključna dilema o tome koji dio Jadrana je eventualno prihvatljivo ponuditi za takvo rizično istraživanje, koja udaljenost od obale i osjetljivih područja se mora poštovati.

Same te dvije činjenice opravdavaju sumnju da je studija shvaćena tek kao proceduralna formalnost koja ne može stvarno utjecati na Vladinu odluku da Jadran prepusti na milost i nemilost naftnim kompanijama, sa svim ekološkim i socio-ekonomskim rizicima bušenja na moru. Strateška studija se ne može izrađivati nakon nadmetanja za provedbu projekta jer to onda nije strateška studija – taj se postupak provodi u najranijoj fazi, što znači da dokument sam sebe poriče. Njegova je glavna svrha da bude formalno pokriće davno donesenim

Komentari na statešku studiju i nacrt programa istraživanja i proizvodnje ugljikovodika u podmorju Crne Gore

odlukama, u proceduri koja je otpočeta bila dubiozna.

izvor: soszajadran.hr